

Dkt. David Bauer, Somo la Biblia la Kujifunza kwa Kufata, Hotuba ya 15, Tathmini na Matumizi

© 2024 David Bauer na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. David Bower katika mafundisho yake kuhusu Ujifunzaji wa Biblia kwa Kufata Neno. Huu ni kipindi cha 15, Tathmini na Matumizi.

Ni vyema katika hitimisho la tafsiri ya kifungu kukusanya pamoja makisio yako, makisio maalum, katika aya ambayo kwa kweli hutumika kama nub ya tafsiri.

Kwa hivyo, kutokana na tafsiri yetu ya 1:5 hadi 8, hii itakuwa hitimisho letu la jumla. Hekima ni uwezo kamili na wa kina wa kujua maana ya ukweli ambao Mungu ameufunua kimsingi kupitia neno lake, lakini pia kutoka kwa ulimwengu, na uelewa wa mchakato ambao tunatafsiri mawazo haya sahihi kuhusu ukweli kuwa kitendo sahihi, na uwezo wa kutekeleza mawazo sahihi kuwa kitendo sahihi, hivyo kupitia maisha ya ukamilifu na umoja, Petro anauita ukamilifu, au Yakobo, ningesema, anauita ukamilifu, na mmoja pekee anayempendeza Mungu, ambaye ni mmoja kikamilifu na kikamilifu, ameunganishwa katika kujitolea kwake kutoa. Hekima hii yenyewe ni zawadi ya kimungu kutoka kwa mtoaji wa kimungu, haipo kwa wanadamu kwa ujumla, na haiwezekani kwa wanadamu kwa msingi wa msaada wowote wa kibinadamu au wa kidunia, wala si lazima kwa pamoja na uongofu wa Kikristo, lakini ni zawadi ya kimungu inayotolewa kwa Wakristo na hivyo ni ya kimungu na isiyo na kifani katika asili yake yenyewe.

Zawadi hii ya hekima inapatikana kwa Wakristo wote kwa uhuru kupitia sala ya imani, yaani, njia ya kuomba inayoendelea na inayofanya kazi, ambayo inahusisha usadikisho mkubwa kwamba inatoka kwa Mungu pekee na kwamba inatoka kwa Mungu ambaye ni mmoja katika hamu yake kamili ya kutoa zawadi nzuri na nzuri pekee kwa watu wote. Hekima ni uwezo, uelewa, na uwezo wa kujua ukweli na kuelezea ukweli huu katika mfano halisi wa maisha, yaani, kitendo sahihi; inahusu katika Yakobo 1:5 haswa majaribu na majaribu yaliyo ndani yao lakini pia inahusu kwa ujumla zaidi kila hali ya mwanadamu. Natumai ni wazi jinsi tulivyoleta vipengele mbalimbali maalum vya hitimisho letu katika hitimisho hili la jumla la jumla.

Sasa, tumekuwa tukizungumzia uchunguzi na tafsiri. Inatupasa sasa, kwa ufupi tu, kusema jambo fulani kuhusu tathmini na matumizi. Hiyo ni kusema, kutambua hasa ni vipengele gani vya ukweli wa tafsiri ambavyo tumegundua vinaweza kutumika moja kwa moja katika maisha yetu, na pia jinsi tunavyoweza kutumia ukweli huu au ukweli huu katika maisha yetu.

Hili kimsingi ndilo tunalofikiria kwa ajili ya tathmini na matumizi. Kwa hivyo, kama ninavyosema, katika suala la mchakato maalum, tunataka kutambua kutoka kwa tafsiri yetu, hasa aya ambayo ni hitimisho la jumla kutoka kwa tafsiri yetu, kutambua kutoka kwa hiyo mafundisho au mafundisho maalum ya kifungu na kuelezea mafundisho haya katika aya fupi, ambayo tumefanya, na kwa msingi wa ushahidi utakaoadajiliwa hapa chini, kubaini kama mafundisho au mafundisho maalum ya kifungu hiki ni ya kupita kiasi, yaani, yanatumika ipasavyo kwa nyakati na ikijumuisha yetu wenyewe, au yamefungwa na hali, yaani, yamefungwa tu na hali ya awali kiasi kwamba hayatumiki ipasavyo kwa wakati huu. Ukiona mafundisho au mafundisho ya kifungu yanafungwa na hali, ni muhimu kuelezea athari, dhana na ukuaji, kutoka kwa mafundisho ambayo, kwa kweli, yanaweza kuwa ya kupita kiasi.

Sasa, wacha niseme tu jambo fulani kuhusu tathmini na matumizi. Kwa upande wa tathmini kwa usahihi zaidi, tathmini inahusiana na kubaini ni mafundisho gani au ni vipengele vipi vya mafundisho ya tafsiri yako vinavyohusiana na hali na ni vipi visivyohusiana. Hiyo ni kusema, kama mafundisho au mafundisho au vipengele vya mafundisho kutoka kwa tafsiri yako vimeunganishwa na hali kwa maana kwamba vimeunganishwa sana na hali ya awali ambayo viliwasilishwa kiasi kwamba havingeweza kuchukuliwa kihalali na kutumika moja kwa moja katika nyakati zingine na katika sehemu zingine ikijumuisha zetu, au kama ni visivyohusiana na hali, yaani, havijaunganishwa sana na hali ya awali kiasi kwamba haviwezi kuchukuliwa na kutumika moja kwa moja, lakini vinatumika kihalali moja kwa moja katika nyakati zingine na katika sehemu zingine, ikijumuisha zetu.

Kwa kawaida hivi ndivyo wasomi wengi wa Biblia wanavyozungumzia kuhusu tathmini ya kibiblia. Kwa kweli inahusiana na ufaafu au uhalali wa matumizi ya ukweli wa kifungu kilichotafsiriwa, ufaafu au uhalali. Lakini kwa kweli, kuna vipengele vingine vya tathmini pia.

Kipengele kingine cha tathmini kinahusiana na nguvu na upeo wa matumizi. Kwa upande wa nguvu ya matumizi, hata kama fundisho litahukumiwa kuwa la kupita kiasi, halijaunganishwa sana na hali ya awali kiasi kwamba haliwezi kutumika moja kwa moja katika nyakati zingine na sehemu zingine. Hata kwa aina za mafundisho ya kupita kiasi, tunahitaji kutathmini mafundisho hayo kwa upande wa nguvu yake. Je, yanawasilishwa kama hitaji kamili, ama kwa kufikiri au kutenda, hitaji kamili, au kitu kinachopendekezwa, hata labda kinachopendekezwa sana, au pendekezo la kimkakati tu, wazo zuri chini ya hali fulani, nguvu ya utumiaji, lakini pia upeo wa utumiaji?

Hiyo ni kusema, tathmini pia inajaribu kubaini kama mafundisho ya kifungu hiki yanawafaa watu wote ipasavyo au kama yanawahusu watu fulani tu, tuseme, viongozi ndani ya kanisa pekee. Pia kuna suala la kiwango cha makubaliano. Hiyo ni kusema, je, mafundisho ya kifungu hiki yanawasilisha ukweli unaohusisha aina ya makubaliano ya kimungu? Hiyo ni kusema, wazo la Mungu lingekuwa zaidi ya hili,

lakini kifungu hiki kinaonyesha kwamba hiki ni kiwango cha kufikiri au tabia ambacho Mungu yuko tayari kuishi nacho, ambacho Mungu anakubali dhidi ya wazo hilo.

Au kifungu hiki kinatoa wazo bora lenye pendekezo kwamba kiwango fulani cha makubaliano kinakubaliwa? Sasa, kwa kweli, haya yote yanahusiana na kile tunachokiita tathmini ya kibiblia. Hiyo ni kusema, tathmini ya ukweli wa kibiblia katika suala la ufaa au uhalali wa utekelezaji, nguvu ya utekelezaji, upeo wa utekelezaji, na kiwango cha makubaliano ya utekelezaji. Tukirudi kwenye hili kwa muda mfupi, kwa biashara hii ya kiwango cha makubaliano ya utekelezaji, mifano michache.

Kuhusu kifungu ambapo una aina ya idhini ya kimungu ambayo haifikii lengo, nadhani kifungu kinachoelezea sana hapa ni hadithi ya Naamani, jenerali wa Siria, ambayo inahusiana na 2 Wafalme 5. Unakumbuka mtu huyu alikuwa na ukoma, na anakuja kwa Elisha kwa ajili ya uponyaji. Na kwa kweli, amepona katika mto Yordani. Na anamshukuru sana Yahweh, Mungu wa Israeli, kwa kutakaswa kwake kutokana na ukoma.

Na anataka kuwa, na kwa kweli amekuwa, mwabudu wa Yahweh, Mungu wa kweli, Mungu pekee wa kweli. Lakini yuko katika hali ngumu. Kwa kweli, ana jukumu la kumsindikiza na labda kumsaidia mfalme wa Shamu kuingia katika nyumba ya mungu Rimoni kwa ajili ya ibada.

Na ingekuwa suala la hukumu ya kifo ikiwa angeingia nyumbani kwa Rimon na asisujudu kuabudu. Kwa hivyo, anaomba au anaomba ruhusa kutoka kwa nabii ikiwa, kwa kweli, ingeruhusiwa kwa Mungu wa Israeli ikiwa, kwa kweli, alipiga goti kwa kutambua kwamba moyoni mwake hakuwa akimwabudu Rimon. Hii ni wazi kwamba ni ukiukaji wa kiufundi wa sheria ya Mungu.

Ni ukiukaji wa mapenzi ya Mungu kwa kiwango fulani. Na bado Mungu, kupitia nabii, anampa Naamani ruhusa yake. Kwa hivyo, si jambo la kusema kwamba aina hii ya kitu ni sawa kila wakati au kwamba inawakilisha mapenzi ya Mungu.

Haiwakilishi mapenzi ya Mungu. Haiwakilishi wazo la Mungu. Lakini inaonyesha kwamba Mungu yuko tayari kukubali aina hizi za mahitaji rasmi, angalau katika hali kama hii.

Kwa upande mwingine, katika kisa cha 1 Wakorintho 7, Paulo anatoa wazo la useja. Anasema, ni bora zaidi kwa mtu kutoa. Hilo ni bora zaidi, kwa maana natamani wote wangebaki kama nilivyo, Paulo anasema.

Na bado anaonyesha waziwazi makubaliano hapo. Lakini anasema kuna kitu kama homoni, homoni zinazowaka, kwa kweli. Na ni bora kwa mwanamume kuoia kuliko kuwaka kwa tamaa.

Hapo ndipo unapopata wazo lililowasilishwa pamoja na makubaliano. Paulo anaamini kwamba wazo la kimungu katika hali hii ni useja, lakini kuna makubaliano yanayoonyeshwa hapo. Sasa, kuhusu aina ya kiwango cha msingi cha tathmini, na hiyo ndiyo usahihi au uhalali wa matumizi, kile ulicho nacho hapa katika Biblia ndicho tunachoweza kukiita mwendelezo wa kupita kiasi.

Kwenye upande mmoja wa mwendelezo, tuna vifungu kama vile, tunaweza kusema kama vile Mathayo 22:34 hadi 40. Mathayo 22:34 hadi 40. Unakumbuka kifungu hiki.

Mwanasheria alimuuliza Yesu, amri kuu katika sheria ni ipi? Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, akili zako zote, roho yako yote, na nguvu zako zote. Hii ndiyo amri ya kwanza na kubwa. Ya pili inafanana nayo, Mpende jirani yako kama nafsi yako. Katika amri hizi mbili, tegemea au tegemea sheria yote na manabii.

Tutarudi baada ya muda mfupi kuonyesha kwa nini tunaamini kwamba hilo, kwa kweli, ni fundisho la hali ya juu ambalo linatumika moja kwa moja katika nyakati zingine na sehemu zingine, ikiwa ni pamoja na letu. Kwa upande mwingine wa mwendelezo, una vifungu kama 1 Timotheo 5, mstari wa 23, ambapo Paulo anamshauri Timotheo asinywe maji tena bali anywe divai kidogo kwa ajili ya tumbo lako na magonjwa yako ya mara kwa mara.

Hili, angalau kwa juujuu, linaonekana kwetu kuwa fundisho linalotegemea hali. Suala hasa linahusiana na iwapo mafundisho ya kifungu, iwe tafsiri yetu ya kifungu, yanahusisha fundisho linaloelezea moja kwa moja ukweli wa msingi zaidi, wa msingi zaidi kulingana na kifungu katika muktadha wake na kulingana na mtazamo mpana wa kibiblia. Kwa msingi wa kifungu katika muktadha wake na kwa msingi wa muktadha wa Biblia kwa ujumla, tunajibu swali ikiwa fundisho hili linaelezea moja kwa moja ukweli wa msingi zaidi unaopita hali ya awali ambayo ilishughulikiwa, yaani, kimsingi ni la kupita kiasi, na hivyo linaweza kupitishwa kihalali katika nyakati zingine na sehemu zingine, ikiwa ni pamoja na zetu wenyewe, dhidi ya kuumbwa kwa kiasi kikubwa au kuamuliwa na hali zinazozunguka hali ya awali, yaani, la kulingana na hali, la kupita kiasi au la kulingana na hali.

Uamuzi huo unafanywa hasa kulingana na kifungu katika muktadha wake na kulingana na mtazamo mpana wa kibiblia. Sasa, katika Mathayo 22, 34 hadi 40, mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, akili yako yote, roho yako yote, na nguvu zako zote, na jirani yako kama unavyojipenda mwenyewe. Muktadha unaonyesha kweli kwamba hii inaruhusu matumizi mapana na kwamba hii haizuiliwi na hali yoyote. Mwanasheria anauliza swali kuhusu mapenzi ya Mungu kama yalivyoelezwa katika sheria.

Inahusiana na kile kilicho kitovu cha sheria kwa upande wa faharisi ya mapenzi ya Mungu. Haizuiliwi kwa upande wa muktadha wake wa karibu kwa hali yoyote maalum. Muktadha wa karibu unaiwasilisha kwa upana zaidi iwezekanavyo.

Na, bila shaka, katika sehemu nyingine ya Biblia, inaonyeshwa hivi mara kwa mara katika Agano Jipya, si katika Mathayo 22 pekee. Amri ya upendo maradufu inaonekana kama kitovu cha mapenzi ya Mungu. Na kwa kweli, inahimizwa kwamba amri hii ya upendo maradufu itumike katika hali mbalimbali za maisha.

Sasa, kuhusu 1 Timotheo 5:23, hata hivyo, hapa tunaona kwamba muktadha wa karibu unaonyesha hali inayoweza kuzuilika. Usinywe maji tena, lakini tumia divai kidogo kwa ajili ya tumbo lako na magonjwa yako ya mara kwa mara. Kwa hivyo, inategemea, kwa jambo moja, hali mahususi ya kiafya ya Timotheo.

Hilo, bila shaka, linadokezwa na muktadha wa karibu. Na, bila shaka, katika mtazamo mpana wa kibiblia, hakuna mahali pengine popote katika Biblia ambapo maji yamekatazwa. Je, kunywa maji ni marufuku, au kunywa divai kama inavyohitajika kabisa, na kadhalika?

Kwa hivyo, kwa msingi huo, tena, inaonekana kwamba hii ni aina ya mafundisho yanayotegemeana kimazingira. Sasa, bila shaka, kuna, kama ninavyosema, kuna mwendelezo hapa, ambayo ina maana kwamba una vifungu vingi, labda vifungu vingi, viko mahali fulani kati ya mipaka ya mwendelezo huu. Kwa kawaida hii inahusisha vipengele fulani vya mafundisho ya kifungu kinachofungwa na hali na vipengele vingine vya mafundisho hayo kuwa ya kupita kiasi.

Lakini kwa vyovyote vile, hiyo ni, kwa ufupi, kazi ya tathmini ya kibiblia. Sasa, bila shaka, kuna baadhi ya vifungu ambavyo usingeweza kuvichukua na kuvitumia moja kwa moja ikiwa ungetaka. Chukua kama mfano Kumbukumbu la Torati 18:6, Na Mlawi akitoka katika miji yako yoyote kutoka Israeli yote anakoishi, anaweza kuja wakati wowote anapotaka, mahali atakapopachagua Bwana, ili ahudumie kwa jina la Bwana, Mungu wake, kama ndugu zake wote Walawi, wanaosimama hapo kuhudumu mbele za Bwana, watapata sehemu sawa ya kula, zaidi ya kile anachopata kutokana na mauzo ya urithi wake.

Sasa, bila shaka, hatuna Walawi. Hatuna tena mahali patakatifu pa kati. Kwa hivyo, kama ninavyosema, hii ni aina ya mafundisho ambayo hayangeweza kuchukuliwa na kutumika moja kwa moja, hata kama mtu angejaribu kufanya hivyo, akajaribu kufanya hivyo. Sasa, nilitaja kwamba, kwa kweli, kufanya uamuzi kuhusu tathmini ya kibiblia lazima kutegemee ushahidi.

Na, bila shaka, hii haishangazi, ikizingatiwa kwamba tunafanya kazi kulingana na mbinu ya kushawishi. Sio tu kusema, karibu kwa hisia, hii haonekani kuwa aina ya kitu ambacho kinaweza kuchukuliwa na kutumika moja kwa moja, au hii inaonekana

kuwa aina ya kitu ambacho tunaweza kuchukua na kutumia moja kwa moja. Tunahitaji kweli kufanya kazi kwa msingi wa ushahidi, na haswa ushahidi wa kibiblia, katika kufanya uamuzi huo, sio tu kuhusu uhalali wa utumiaji lakini pia nguvu, upeo, na kiwango cha idhini ya utumiaji.

Na kuna aina mbili hasa za ushahidi wa kibiblia ambazo zinafaa kwa kufanya tathmini hii ya kibiblia. Ya kwanza ni muktadha. Na hapa, wacha nitoe mifano michache tu.

Tena, nadhani mifano inasaidia zaidi inayoonyesha matumizi ya ushahidi wa muktadha katika kufanya uamuzi kuhusu utumikaji. Katika Mathayo, sura ya 16, mstari wa 20, na, tena, ikiwa una Biblia na unapaswa kuwa na Biblia, ni vizuri kuzifungua. Mmoja wa maprofesa wangu katika Seminari ya Theolojia ya Union huko Virginia, katika masomo yangu ya udaktari, alikuwa Paul Achtemeier, na alisema wakati mmoja, kwamba kufanya utafiti wa Biblia bila Biblia ni kama kucheza tenisi bila mpira.

Kwa hivyo, ni muhimu sana kuwa na Biblia iliyofunguliwa kila wakati. Lakini ukiangalia Mathayo 16:20, tunasoma hapo kwamba Yesu aliwaamuru wasimwambie mtu yeyote kwamba yeye ni Kristo. Sasa, Yesu anawaambia wanafunzi wake hivi.

Hili ni agizo analowapa wanafunzi wake. Katika injili ya Mathayo, bila shaka, Wakristo ni wanafunzi, na kwa njia nyingi, wanafunzi kumi na wawili katika injili ya Mathayo wanawakilisha Wakristo wa baada ya Pasaka. Kwa hivyo, inazua swali, je, agizo hili la Yesu kwa wanafunzi wake linaweza kuchukuliwa na kutumika moja kwa moja? Usimwambie mtu yeyote kwamba Yesu ni Kristo.

Weka Umesiya wake kuwa siri. Jibu, bila shaka, ni dhahiri hapana. Hili ni wazi kwamba linategemea hali.

Lakini tunajuaje kwamba ndivyo ilivyo? Tunaijua kwa msingi wa muktadha mpana wa injili ya Mathayo. Injili ya Mathayo inafikia kilele katika Agizo Kuu, katika Mathayo 28:18 hadi 20, ambapo wanafunzi wanaamriwa, Nendeni mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu, na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi. Tafsiri ya fanyeni wanafunzi hapo katika Mathayo 28:20 inaweka wazi kwamba sehemu hiyo ya, na kwa kweli, muhimu katika, kufanya wanafunzi ni kutangaza Umasihi, Ukristo wa Yesu.

Kwa njia, mfano mwingine kutoka kwa Mathayo, ambao unavutia sana, upo katika Mathayo 10, mistari ya 5 na 6. Yesu anawaamuru wanafunzi wake huko, Msiende popote kati ya Mataifa, wala msiingie katika mji wa Wasamaria, bali enendeni kwa kondoo waliopotea wa nyumba ya Israeli. Sasa tena, je, hicho ndicho kitu kinachoweza kuchukuliwa na kutumika moja kwa moja? Hapana, tena, kwa sababu ya muktadha mpana wa kitabu, na tena, kwa sehemu, kwa sababu ya kilele cha injili hapo mwishoni mwa sura ya 28. Nendeni mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi.

Ambayo, kwa njia, ni neno ambalo linaweza kutafsiriwa na Mataifa yote. Hakika linawajumuisha Mataifa. Ili Agizo Kuu, haswa, kilele cha injili ya Mathayo, lifanye agizo hilo katika Mathayo 10:5, na 6. Msiende popote kati ya Mataifa, msiingie katika mji wowote wa Wasamaria, na msifanye hali hiyo kuwa ngumu.

Ilikuwa inafaa kwa wanafunzi kumi na wawili wakati wa huduma ya Yesu duniani lakini haifai tena, haitumiki tena, kwa Wakristo wanaoishi upande huu wa ufufuo. Kwa upande mwingine, katika Warumi 1, 18 hadi 36, una kauli iliyo wazi zaidi katika Agano Jipya dhidi ya tabia ya ushoga. Na kifungu hiki, unajua, kimekuwa kitovu cha mzozo katika miaka ya hivi karibuni.

Kwa sehemu kubwa, utata kuhusu Warumi 1:18 hadi 36 hauhusishi tafsiri ya kifungu hicho. Hilo linaonekana kuwa wazi kabisa, angalau kwa kiasi kikubwa, lakini linahusisha hasa tathmini yake. Je, hili linaweza kuchukuliwa na kutumika moja kwa moja? Katika nyakati zingine na sehemu zingine, ikiwa ni pamoja na zetu wenyewe.

Sasa, wakati mwingine madai yanatolewa kwamba inahusiana na hali kwa sababu inahusiana haswa na, vema, na ukahaba uliokamatwa, ukahaba wa kiume uliokamatwa. Kwamba ni hoja dhidi ya ibada ya sanamu ya kipagani dhidi ya hoja dhidi ya mahusiano ya ushoga. Lakini muktadha wa moja kwa moja, angalau kwa upande wa ushahidi wa muktadha wa moja kwa moja, hautaruhusu aina hiyo ya hukumu kuhusu kufungwa kwake na hali, kwa makadirio yangu, kwa sababu Paulo anaanzisha, ukiangalia hoja ambayo Paulo anatoa, Paulo anaanzisha pingamizi zake kwa tabia ya ushoga katika uumbaji, na katika mpangilio wa uumbaji.

Kwa kweli, kwa kadiri anavyohusika, ni ukiukaji au dhambi dhidi ya muumba, ni kukataa ukuu wa Mungu muumba. Kwa kadiri hiyo ilivyo, ingechukuliwa kama fundisho lisilo na kifani linaloendelea kuwa na nguvu mradi tu uumbaji unaendelea. Sasa, mfano mwingine, aina nyingine ya ushahidi, tulichofanya ni kunukuu ushahidi kutoka muktadha ili kufanya uamuzi.

Aina nyingine ya ushahidi ni ushahidi kutoka kwa ushuhuda wa kimaandiko, mtazamo mpana wa kibiblia, na ushahidi kutoka kwa ushuhuda wa kimaandiko. Ukiangalia Kutoka sura ya 21, mistari ya 23 na 24, Kutoka 21:23, na 24, ikiwa madhara yoyote yatafuata, basi utatoa uhai kwa uhai, jicho kwa jicho, jino kwa jino, mkono kwa mkono, mguu kwa mguu, kuungua kwa kuungua, jeraha kwa jeraha, chubuko kwa chubuko. Jicho maarufu kwa jicho na jino kwa jino.

Lakini Yesu, katika Mahubiri ya Mlimani, katika Mathayo sura ya 5, mstari wa 38, anasema, Mmesikia kwamba imenenwa, Jicho kwa jicho na jino kwa jino. Lakini mimi nawaambia, Msimlipize mtu mwovu; lakini mtu akikupiga shavu la kuume, mgeuzie na la pili.

Na mtu akitaka kukushtaki na kuchukua koti lako, mwachie na joho lako pia. Na mtu akikulazimisha kwenda maili moja, nenda naye maili mbili, n.k. Kwa hivyo hapa Yesu anasema, anasema waziwazi, kwamba amri hii kutoka kwa sheria katika Kutoka 21 haitumiki tena moja kwa moja.

Haitumiki tena katika maneno ambayo ilisemwa, haitumiki tena moja kwa moja. Mmesikia kwamba ilisemwa; anainukuu, lakini kwa upande mwingine, nawaambia.

Kwa hivyo hapa una mfano ambapo ushuhuda wa kimaandiko, na hasa kile tunachokiita maendeleo ya ufunuo kutoka Agano la Kale hadi Agano Jipya, ambayo ni aina ya ushuhuda wa kimaandiko, inaonyesha au kutoa, napaswa kusema, fundisho hili kutoka Kutoka 21-24 limefungwa katika hali. Linafaa, ni halali kwa Israeli kabla ya kuja kwa Kristo, lakini sasa halitumiki tena moja kwa moja kwa wanafunzi wa Bwana wetu. Sasa, ni muhimu kutambua hapa kwamba hata mafundisho yanayofungwa katika hali, au vifungu vinavyofungwa katika hali, vinaweza kuwa muhimu.

Hili linazua swali la kama kuna vifungu vyovyote vya kuzungumzia au vifungu vingi, hata vingi, katika Biblia ambavyo haviwezi kutumika, haviwezi kuhubiriwa, au ni mada ya kuhubiri au kufundisha. Je, kuna vifungu katika Biblia ambavyo kimsingi havijajumuishwa katika uwezekano wa matumizi yoyote kwetu katika suala la malezi binafsi au matumizi yoyote tunayotumia katika suala la kuhubiri na kufundisha ndani ya kanisa? Na mwelekeo wangu ni kusema hapana.

Kwamba hakuna vifungu ambavyo haviwezi kufikiwa kwa matumizi ya kisasa. Ndiyo maana nasema kwamba hata vifungu vinavyohusiana na hali vinaweza kuwa muhimu. Katika hali kama hii, hata hivyo, umuhimu, utumiaji, ungekuwa katika kutumia majibu ya maswali ya busara na yenye maana, badala ya jibu la swali la uhakika.

Katika vifungu vinavyohusiana na hali, karibu kila mara ni jibu la swali la uhakika ambalo halitumiki moja kwa moja. Lakini ukifuatilia sababu ya kile kinachosemwa, si tu maana ya kile kinachosemwa, bali sababu iliyo nyuma ya kile kinachosemwa, au athari, athari za kitheolojia, za kile kinachowasilishwa katika kifungu hiki, karibu kila mara majibu ya swali la busara na la kudokeza yanaweza kuwa muhimu moja kwa moja. Sasa, bila shaka, pia, zaidi ya hayo, vifungu au mafundisho yanayohusiana na hali yanafaa kwa watu walio katika hali hiyo hiyo.

Kwa wengi wetu katika ulimwengu wa Magharibi, najihesabu, bila shaka, katika ulimwengu wa Magharibi; kwa wengi wetu tunaishi katika ulimwengu wa Magharibi, amri kuhusu kula nyama iliyotolewa kwa sanamu hazifai. Sio muhimu. Kwa namna fulani, inategemea hali.

Haiwezi kuchukuliwa na kutumika moja kwa moja katika hali zingine. Lakini inafaa moja kwa moja kwa watu wanaoishi katika tamaduni ambapo unaendelea kutoa nyama iliyotolewa kwa sanamu. Inazungumza moja kwa moja na watu kama wao.

Sasa, pia kuna, pamoja na tathmini ya kibiblia, kile tunachoweza kukiita tathmini ya hali. Ni muhimu katika kufanya uamuzi kuhusu kama mafundisho ya kifungu hiki yanatumika moja kwa moja katika nyakati zetu. Ni muhimu pia kutathmini hali ya kisasa tunayokabiliana nayo ili kufanya uamuzi kuhusu kama kuna uwiano wa kutosha au uhusiano kati ya mafundisho ya kibiblia na hali hii ya kisasa ili kuhalalisha utumikaji.

Kwa hivyo, tunahitaji kujiuliza, ni nini hasa kinachoendelea katika hali ya kisasa ambayo tunafikiri mafundisho haya ya kibiblia yanaweza kutumika? Kwa kweli, ni hapa hasa ambapo mara nyingi wahubiri au walimu kanisani hukutana na matatizo. Si jambo la ajabu kupata hali ambapo mwalimu au mhubiri ndani ya kanisa atafanya ufafanuzi, tafsiri vizuri, na hata tathmini ya kibiblia vizuri, lakini katika kuitumia katika hali ya kisasa, anaelewa vibaya hali hiyo ya kisasa na anaelewa vibaya hali hiyo ya kisasa. Na ikiwa hilo litatokea, basi matumizi mabaya hayaepukiki.

Unapojaribu kutumia, kwa mfano, mafundisho ya kibiblia katika hali ngumu za kisasa, kama vile euthanasia, mbio za silaha, vita na amani, uundaji wa viumbe, na kadhalika, aina hizo za hali ngumu za kisasa, ni muhimu sana kuzielewa kwa kina ili kuhusisha ipasavyo mafundisho ya kibiblia na jinsi tunavyopaswa kufikiria na kile tunachopaswa kufanya tunapoishi katika hali hizi za kisasa. Lakini hata linapokuja suala la kutumia mafundisho ya kibiblia katika hali za kibinafsi na za moja kwa moja, nakumbuka kusikia kuhusu msimamizi aliyelitwa kushughulikia migogoro katika kanisa la mtaa ndani ya mkutano wake, mgogoro kati ya mchungaji na watu. Kwa bahati mbaya, msimamizi huyo alielewa vibaya mienendo ya hali hiyo na akatumia vibaya ukweli wa kibiblia na mafundisho ya kibiblia katika hali hiyo na akasababisha uharibifu mkubwa zaidi kwa sababu ya matumizi hayo mabaya .

Sasa, ikiwa aina hii ya tathmini inaongoza kwenye matumizi sahihi, wakati mwingine hii hujulikana kama matumizi. Kwa njia fulani, matumizi ni neno linalofaa zaidi kwa sababu ni neno pana zaidi. Kutumia hubeba maana ya tabia.

Lakini umiliki una maana pana zaidi. Inapendekeza mambo kama vile malezi mapana ya kimaadili na kiroho, si tu cha kuamua kufanya kitabia katika hali fulani, aina ya njia ya kufikiria dhidi ya maamuzi maalum kuhusu tabia fulani. Kwa hivyo, umiliki unaweza kuwa neno bora zaidi.

Lakini hata hivyo, linapokuja suala la umiliki, linahusisha kuuliza na kujibu swali hili: je, mafundisho ya kifungu hiki yanafahamishaje uelewa wangu na maisha yangu katika hali hii ya kisasa ninayokabiliana nayo? Je, inaleta tofauti gani hasa kuhusu jinsi ninavyofikiria na jinsi ninavyoishi katika hali hii ya kisasa ambayo mimi au waumini

wangu, dhehebu langu, na taifa langu tunakabiliana nayo? Sasa, ufunguo hapa, nadhani kuna, funguo mbili katika biashara hii ya umiliki, kanuni mbili. Moja ni kanuni ya ulinganifu. Tunahitaji kuhakikisha kwamba kuna ulinganifu kati ya mafundisho ya Biblia na hali hii ya kisasa na kuhusianisha ulinganifu huo ipasavyo.

Lakini pia kanuni ya umaalum. Kinachotokea katika ugawaji wa kibiblia ni kwamba ugawaji huo hufanywa kwa njia ya jumla sana. Kwa kweli naona hili tena na tena ninapowafundisha wanafunzi wa seminari.

Ninapowaomba waendeleo na mchakato wa kutumia ukweli wa kibiblia ambao wameutafsiri, huwa wanakuja na matumizi mapana sana, si mahususi hata kidogo. Matumizi ya aina hiyo mapana hayasaidii kwa sababu hatuishi mawinguni. Watu wanaishi katika hali maalum za maisha.

Tunachohitaji kama watu binafsi, kama makutaniko, sote tunahitaji ufahamu wa matumizi maalum. Pia tunahitaji msaada tunapofanya kazi na vifungu vya kibinafsi ili kubaini jinsi kifungu hiki kinavyofanya kazi katika kanuni kwa njia ambayo inaweza kushughulikia kwa njia maalum aina ya matatizo au changamoto tunazokabiliana nazo leo. Ikiwa katika matumizi yako ya kifungu unakuja na matumizi ya kifungu, tuseme kifungu fulani unachofanyia kazi, hicho kinaweza kuwa matumizi ambayo yanaweza kuelekezwa, au yanaweza, niseme, kutoka kwa vifungu vingine mia moja tofauti, matumizi yako hayajakuwa, hayajawa mahususi vya kutosha.

Bora itakuwa kuuliza haswa jinsi kifungu hiki mahususi, kikitafsiriwa kwa njia maalum, kinavyoweza kutumika haswa kwa hali maalum au kwa maamuzi maalum ambayo lazima nifanye. Kifungu hiki kina tofauti gani katika jinsi ninavyoishi katika hali hizi maalum? Tazama hilo linategemea utajiri wa kifungu chenyewe, upekee wa kifungu hicho katika orodha ya kibiblia. Kile kifungu hicho kinatupa ambacho hakuna kifungu kingine kinachotupa kuhusiana na ufahamu wa jinsi tunavyoishi maisha yetu. Na kinatupa ufahamu ambao tunaweza kuutumia kwa vitendo kwa sababu tunauhusisha na hali maalum katika maisha yetu.

Kwa hivyo, ninawasihi wanafunzi, wanapoendelea na mchakato wa matumizi, wafikirie hali katika maisha yao ambazo zinaweza kutumika au hali katika maisha ya Wakristo wengine ambazo wanajua ni zipi zinaweza kutumika mahususi ili iweze kuleta mabadiliko. Kama unavyosema, maisha yangu katika hali hii ni tofauti kwa sababu ya kifungu hiki na matumizi yangu ya kifungu hiki. Kwa hivyo, kama kifungu hiki hakingekuwa hapa, kama mafundisho mahususi ya kifungu hiki hayangekuwa hapa katika kanuni, maisha yangu yangekuwa duni zaidi ninapojaribu kuishi katika hali hii ninayokabiliana nayo.

Hilo, tena, ni shabaha ngumu. Lakini, nadhani, ni shabaha inayofaa kulenga katika suala la umaalum wa matumizi. Neno moja tu la mwisho kuhusu matumizi.

Hili linaweza lisiwe kweli sana katika sehemu zingine za dunia, lakini angalau ninapoishi, katika ulimwengu wa Magharibi, utamaduni wetu umeathiriwa sana na aina ya vitendo. Aina ya msisitizo juu ya vitendo, juu ya tabia. Na ni muhimu kukumbuka kwamba ugawaji wa vitu hauhusiani na tabia pekee.

Pia inahusiana na kufikiri. Agano Jipya linajali sana jinsi tunavyofikiri, michakato ya mawazo, na mwelekeo wa mawazo. Na hivyo ugawaji haupaswi kupunguzwa kwa kile tunachofanya, bali pia jinsi tunavyofikiri.

Hilo pia ni muhimu. Linahitaji kukumbukwa. Ninaweza kusema pia kwamba kuhusu kuhubiri na kufundisha, kuna matumizi ya moja kwa moja na yasiyo ya moja kwa moja.

Grant Osborne, katika kitabu chake *The Hermeneutical Spiral*, anazungumzia matumizi ya moja kwa moja na matumizi yasiyo ya moja kwa moja. Anasema kwamba kila wakati mahubiri yanapofanywa, watu kwenye viti vya ibada watafanya matumizi. Watatumia kile mhubiri anachosema katika maisha yao.

Ikiwa wanasikiliza au wanasikiliza kwa makini, wataitumia. Kwa kadiri wanavyoichukua na kufanya kazi ya matumizi, kwa msingi wa mahubiri au mafundisho, hiyo ni matumizi yasiyo ya moja kwa moja. Sasa, kuna kitu kama matumizi ya moja kwa moja, na una hili wakati mhubiri au mwalimu anapoweka wazi umuhimu wa matumizi wa hili.

Hubiri kifungu katika mchakato huo. Unasema, hivi ndivyo itakavyokuwa katika maisha yako na yangu wiki hii tunapoishi. Nina rafiki ambaye alichunga makanisa ya ukubwa mbalimbali, kuanzia makanisa madogo sana hadi kanisa kubwa zaidi katika dhehebu langu, ambaye aliniambia wakati mmoja miaka michache iliyopita kwamba mwishoni mwa mahubiri, watu wanapaswa kuweza kuacha mahubiri hayo akisema, wiki ijayo, ndani ya wiki ijayo, naweza kujua kama nimetumia mahubiri haya au la. Hiyo ni kusema, kuweza kufanya maamuzi waziwazi kuhusu kama nimetumia hili au la.

Hoja yake ni kwamba ni wajibu wa mhubiri kushiriki, kufanya maombi katika mchakato wa kuhubiri, kuwaambia watu kwamba hivi ndivyo maombi hayo yatakavyokuwa ili wanapoondoka kwenye ibada hiyo, waweze kusema siku saba kuanzia sasa kama kweli wameyatumia au la kwa sababu mhubiri amewaambia jinsi maombi yanavyoonekana. Huo ni matumizi ya moja kwa moja. Grant Osborne anapendekeza kwamba matumizi yasiyo ya moja kwa moja yana ufanisi zaidi, kwa sababu yanahusisha umiliki wa mtu, ushiriki wa msikilizaji, yeye mwenyewe, kwamba hilo lina ufanisi zaidi kuliko matumizi ya moja kwa moja.

Lakini kwa upande mwingine, bila shaka, mtu anaweza kusema kwamba mhubiri au mwalimu ana wajibu wa kutoa mapendekezo au kuonyesha matumizi

yanayowezekana kutoka kwa mafundisho ambayo ndiyo msingi wa mafundisho ya kifungu kinachohubiriwa au kinachofundishwa. Nadhani hapa, labda ni mahali pazuri pa kutua hapa tunapoendelea na majadiliano ya Method yenyewe hadi uchunguzi na tafsiri ya kitabu cha Yakobo kuanzia mwanzo hadi mwisho.

Huyu ni Dkt. David Bower katika mafundisho yake kuhusu Ujifunzaji wa Biblia kwa Kufata Neno. Huu ni kipindi cha 15, Tathmini na Matumizi.